

31 de maig de 2022

El secretari del Govern

Acord

del Govern de mesures en relació amb els contractes públics de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius.

El Parlament de Catalunya, mitjançant la Resolució 655/X, adoptada el 30 d'abril de 2014, per la Comissió d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, va instar el Govern de la Generalitat a impulsar la incorporació, en els expedients de contractació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i de les entitats del seu sector públic, de determinats aspectes relacionats amb la qualitat dels productes agroalimentaris i les repercussions ambientals de la producció d'aliments, els quals tenen també una incidència directa en la salut pública.

Així mateix, l'11 de juliol de 2014, el Ple del Parlament de Catalunya va adoptar la Resolució 739/X, sobre el món agrari, i va instar el Govern de la Generalitat de Catalunya a elaborar un Pla de contractació pública alimentària per donar compliment als objectius concretats en la Resolució 655/X, esmentada abans.

En compliment d'aquestes resolucions, el Govern va adoptar l'Acord del Govern, de 16 de juny de 2015, d'aprovació del Pla de contractació pública alimentària de Catalunya. El punt 4 d'aquest Pla contempla un seguit de clàusules a incorporar en els plec de la contractació pública de productes alimentaris, adreçades a promoure una alimentació saludable i de qualitat, obtinguda mitjançant processos respectuosos amb el medi ambient i afavoridora de l'equilibri territorial i del paper fonamental que el sector primari desenvolupa en el territori.

Posteriorment, el Parlament ha adoptat altres mocions, concretament la Moció 196/X, de 16 d'abril de 2015, sobre menjadors escolars; la Moció 70/XI, de 10 de novembre de 2016, sobre polítiques públiques respecte els aliments que fan emmalaltir; i la Moció 115/XII, de 10 d'octubre de 2019, sobre polítiques públiques respecte els aliments malsans.

Totes les mocions indicades incideixen en instar el Govern a revisar la normativa de menjadors escolars, que cal estendre a altres menjadors col·lectius, com més endavant també es fa menció, per tal que es doni prioritat a una gestió que garanteixi una alimentació saludable, i es facin recomanacions amb l'objectiu de fomentar els hàbits saludables d'una alimentació equilibrada, com ho és la dieta mediterrània, basada en productes frescos, de temporada, de venda de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada; a que l'organització dels menjadors escolars es basi en sistemes alimentaris locals; a incorporar criteris de proximitat, temporada i producció ecològica, integrada i de qualitat diferenciada en el cas de les matèries primeres; afavorir la dieta mediterrània i la incorporació diària de verdura i hortalisses fresques en el menú, i que la procedència de la producció sigui el més propera possible en cada cas; que es tingui en compte l'origen dels productes; i, entre d'altres, que no s'inclouin en els

plecs de licitació criteris excloents, com ara el volum de negoci o els menús servits, per tal de garantir a totes les empreses la lliure concurrència als concursos públics en igualtat d'oportunitats.

D'acord amb l'article 145 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 214/24/UE, de 26 de febrer de 2014, l'adjudicació dels contractes s'ha de realitzar utilitzant una pluralitat de criteris d'adjudicació en base a la millor relació qualitat-preu. Per aquest motiu, i per tal d'assolir els objectius marcats, el preu no pot ser el factor determinant de l'adjudicació del contracte, atès que és del tot necessari que l'Administració de la Generalitat i el sector públic adscrit vetllin pel foment de l'alimentació saludable, de qualitat i de proximitat. Per això, amb l'objectiu d'assegurar una alimentació saludable, cal establir un preu fix en els contractes que es licitin, sempre que sigui possible. I quan no sigui possible un preu fix, s'han de preveure clàusules en els plecs que garanteixin que el preu no serà el factor determinant en l'adjudicació dels contractes, en detriment de l'alimentació saludable i de proporcionar productes frescos, de temporada, de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada.

El mes de juliol de 2020, l'Agència de Salut Pública de Catalunya elabora un document relatiu als criteris alimentaris per a la contractació de la gestió dels menjadors dels centres educatius, posant èmfasi en la incorporació en els plecs de clàusules administratives de clàusules específiques que garanteixin una alimentació saludable per a les persones usuàries dels serveis, on es fa una recomanació de clàusules a incorporar. Aquest document s'elabora també a partir de la Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i de nutrició, que en el seu article 41 preveu que en les licitacions, les administracions han d'incorporar en el plec de prescripcions tècniques requisits perquè l'alimentació que s'ofereixi sigui variada, equilibrada i adaptada a les diferents necessitats nutricionals de les persones usuàries.

L'any 2020, la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic actualitza la Guia per a l'ambientalització de menjadors col·lectius que és aprovada pel Ple de la Junta Consultiva de Contractació Pública. La guia inclou un llistat exhaustiu de criteris ambientals a incorporar en els plecs com a requisit de solvència tècnica, prescripcions tècniques, criteris d'adjudicació i condicions especials d'execució, també s'especifiquen els mitjans d'acreditació del compliment dels criteris.

A més, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Llei 3/2020, de l'11 de març, de la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari, on s'estableix, en l'article 7 com a una de les obligacions de l'administració pública, la d'incorporar, en els contractes públics i els convenis de gestió de serveis relacionats amb la gestió d'aliments, clàusules per prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris.

De tot l'exposat, s'extreu que la contractació pública alimentària té un caràcter especial pel que fa als impactes que pot tenir en l'àmbit de la salut, derivat de la qualitat dels productes i el seu valor nutritiu; en el medi ambient, per cercar fórmules que millorin la disminució de la petjada ambiental, fonamentalment derivada de la necessitat de transport dels mateixos, de vegades de productes que venen de molt lluny; o per la sensibilització, cada vegada major, per part dels consumidors respecte els avantatges de consumir productes frescos, de temporada, de venda de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada. Per això, les administracions públiques han de vetllar per tal de poder establir fórmules per disminuir aquests impactes en la salut i en el medi ambient, i garantir una qualitat en els productes i en el valor nutritiu.

Aquest Acord pretén, justament, promoure mesures en aquest sentit, optant per la incorporació de clàusules en els plecs dels contractes que licitin els departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic que prioritzin els productes frescos, de temporada, de venda de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada. D'aquesta manera s'afavoreix minimitzar l'impacte que es produeix en el transport, i amb això, es té un incidència directa en la disminució de la petjada de carboni en el medi ambient.

Aquestes mesures tenen a més un impacte en el recolzament del teixit productiu del país. La incorporació de clàusules sobre aspectes alimentaris donant preferència als productes frescos, de temporada, de venda de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada, té una incidència directa i indirecta en les petites i mitjanes empreses, i en el sector primari de l'economia, que es considera també un aspecte del tot primordial per a l'economia del país.

Tornant al Pla de contractació alimentària de Catalunya, aprovat el mes 16 de juny de 2015, aquest no es limita únicament als menjadors escolars, i la incorporació de clàusules en els plecs dels contractes que es licitin no es pot només dirigir a aquest sector. Altres contractes de serveis alimentaris també han de ser incorporats, sobretot pensant també en les persones a les que va adreçada l'alimentació que es contracta, que en molts casos es troben en situacions vulnerables que precisen una alimentació sana i equilibrada, adaptada a les seves característiques i necessitats. Entre aquests, trobem els serveis de menjadors en hospitals, centres de residències de gent gran i altres equipaments de serveis socials, els serveis residencials d'atenció a dones (i llurs fills i filles) víctimes de les violències masclistes, centres penitenciaris i centres de justícia juvenil, o el subministrament de productes alimentaris en el marc de programes escolars.

Per tot això, a proposta conjunta del conseller d'Empresa i Treball, del conseller d'Economia i Hisenda, de la consellera d'Igualtat i Feminismes, del conseller d'Educació, de la consellera de Recerca i Universitats, de la consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, del conseller de Salut, de la consellera de Drets Socials i de la consellera de Justícia, el Govern

Acorda:

1. Els departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic han d'incorporar en els contractes públics de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, com per exemple, els menjadors escolars, els programes escolars, els d'hospitals, els de centres de residències de gent gran i altres equipaments de serveis socials, els serveis residencials d'atenció a dones (i llurs fills i filles) víctimes de les violències masclistes i els de centres penitenciaris i centres de justícia juvenil, clàusules que incorporin criteris d'adjudicació i condicions especials d'execució que:

a) Garanteixin una alimentació saludable i de qualitat, amb l'objectiu de fomentar els hàbits saludables mitjançant una dieta mediterrània.

b) Fomentin l'adquisició de productes de temporada, frescos i de qualitat diferenciada, així com productes de venda de proximitat, per tal de reduir els nivells d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, el manteniment i la millora dels recursos agraris i la reducció de residus.

c) Promoguin l'adquisició de productes provinents de la producció agrària ecològica o de la producció integrada i de qualitat diferenciada, incorporant en l'alimentació més productes vegetals i menys aliments d'origen animal, per tal de provocar el mínim impacte ambiental.

d) Afavoreixin l'adquisició de productes a granel o amb envàs reutilitzable; la reducció dels residus no reutilitzables (com plàstic o envàs d'un sol ús), la recollida, reciclatge i utilització dels residus; i l'ús de productes de neteja ecològics.

e) Garanteixin que les empreses donen compliment a les obligacions establertes a la Llei 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris amb l'objectiu de promoure la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari.

2. El preu no pot ser el factor determinant de l'adjudicació del contracte. Per això s'han d'incorporar en el plec clàusules que prevegin, o bé el preu fix en els casos en què el contracte ho faci possible, o bé clàusules que assegurin que el preu no sigui el factor determinant en l'adjudicació dels contractes. En aquest sentit, la valoració del preu no pot suposar mai un percentatge superior al 20% del valor total de l'oferta, assegurant que el preu no vagi en detriment d'altres criteris necessaris per assegurar una alimentació saludable i una prestació de serveis que proporcionin frescos, de temporada, de venda de proximitat, de producció agrària ecològica, de producció integrada i de qualitat diferenciada.

3. Encomanar a la direcció general competent en matèria de contractació pública, en el marc de les seves competències, i amb la col·laboració dels departaments de l'Administració de la Generalitat promotors d'aquest Acord, l'elaboració de models de clàusules alimentàries de conformitat amb els objectius recollits en el Pla de contractació pública alimentària de Catalunya, aprovat per Acord de Govern de 16 de juny de 2015, i els recollits pel present Acord, a fi que puguin incorporar-se en els plecs dels contractes dels departaments de l'Administració de la

Generalitat i el seu sector públic. Aquestes clàusules s'incorporaran en el Codi per a una contractació pública socialment responsable.

4. La direcció general competent en matèria d'empreses agroalimentàries, qualitat i gastronomia de l'Administració de la Generalitat col·laborarà amb la direcció general competent en matèria de contractació pública, així com amb el departament responsable del servei de menjador de què es tracti, en el seguiment d'aquests contractes, a fi de comprovar el grau de compliment de les condicions establertes i de garantir el control de la seva correcta execució.

5. Els departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic han de tenir en compte, en les licitacions a què es refereix aquest Acord, la Guia d'ambientalització de menjadors col·lectius de la Generalitat de Catalunya.

6. Els centres CERCA del sector públic de l'Administració de la Generalitat i la Fundació ICREA, a l'empara de l'autonomia que tenen legalment reconeguda, es poden adherir a les previsions del present Acord.

7. Les universitats públiques del sistema universitari de Catalunya es poden adherir a les previsions del present Acord.

8. Les entitats que conformen l'administració local es poden adherir a les previsions del present Acord.

9. El contingut del punt 4 del Pla de contractació pública alimentària de Catalunya, aprovat per Acord del Govern de 16 de juny de 2015, s'entén actualitzat pel previst en aquest Acord.